

Hej alla FKS:are!

Tack för givande och välplanerade Inspirationsdagar i Uppsala!

Som ny medlem har jag uppfattat att det allra mesta har handlat om kognitivt stödjande hjälpmedel som kan öka självständigheten för utvecklingsstörda personer.

Jag kunde däremot inte uppfatta att det sades något konkret om den typ av kognitivt stöd som behövs för de personer som på ålderns höst bor i eget boende. I deras fall kan man knappast förutsätta att de skall kunna lära sig hantera nya hjälpmedel. Det handlar ju oftast om personer som inte längre klarar sådant som tidigare har varit alldeles självklara uppgifter för dem.

För dem är problemet oftast att få struktur på tillvaron och slippa känna det tilltagande beroendet av andra människors hjälp i sitt vardagsliv. Det gäller alltså att ge en sådan brukare ett kognitivt stöd som ger ökad självständighet utan att brukaren ska behöva lära sig nya hjälpmedel.

Mitt engagemang för förståndshandikapp började 1966 när jag fick en dotter som är gravt utvecklingsstörd. Det ledde mig in i handikapprörelsen, FUB och ALA. Mitt arbete som datorkonstruktör och programmerare ledde på ett naturligt sätt till en idé om kognitivt stöd. Jag insåg att datortekniken har de två viktigaste resurserna som behövs för att kunna ge ett sådant stöd, nämligen minne och logik.

Mitt mål var att åstadkomma ett stöd som skulle kunna fungera nästan som om brukaren hade en god vän närvarande i sitt boende. Ett stöd som håller reda på tiden och på vad som sker (och inte sker) runt brukaren. Ett stöd som ger brukaren tips och förslag som är anpassade till den situation som råder just när stödet ges. Min idé tog alltså mer konkret form och heter numera Tentaculus (av tentakel - känselspröt).

För att kunna ge ett stöd som är anpassat till en viss brukares behov, resurser, situation och miljö, måste systemet känna till bl.a:

1. Hur brukarens vardag BÖR se ut och organiseras.
2. Hur brukaren normalt fungerar i sin vardag.
3. Hur vardagen runt brukaren förändras alltefter veckodag.
4. Hur miljön runt brukaren ser ut.
5. Vad som i varje ögonblick sker runt brukaren.
6. Vad som nyligen har skett runt brukaren.
7. Vilka situationer kring brukaren som kan antas vara alarmerande.

Tentaculus kan ge ett kognitivt stöd som på en och samma gång är:

1. Individanpassat. (Både fysiskt och till sitt arbetssätt).
2. Situationsanpassat. (Systemet rättar sitt eget agerande efter den rådande situationen).
3. Interaktivt. (Brukaren bestämmer åtgärd).

Systemet ger förslag och tips till brukaren. Det är brukaren som bestämmer. Detta gör att jag hävdar att systemet arbetar på ett etiskt acceptabelt sätt.

Tentaculus är endast ett verktyg, utan egna inbyggda egenskaper. Systemet blir alltså precis vad man gör det till. Exakt *vad*, *när* och *hur* systemet ska utföra sina uppgifter avgörs av ”anpassaren”, d.v.s. den person som sammanställer brukarens egen funktionslista. Det måste alltså vara en person som känner brukaren och hans egenskaper väl som gör denna anpassning. Stor möda har därför lagts ned på att göra systemet så enkelt som möjligt att hantera. Anpassaren ska inte behöva vara programmeringskunnig eller datorspecialist. En välgjord anpassning hindrar att systemet arbetar styrande.

Tentaculus kommer med all säkerhet att kunna användas på ett meningsfullt sätt även för lindrigt till måttligt utvecklingsstörda personer i deras boende. Även som stöd på arbetsplatsen!

Idag finns ett svenskt patent för Tentaculus-metoden. Ansökningar ligger också i flera andra länder.

Jag vill gärna öppna en diskussion med FKS medlemmar kring användning av Tentaculus. Min s.k. presentation av Tentaculus på mötet i Uppsala kunde ha gjorts bättre, men jag hoppas att den ändå hann skapa en smula nyfikenhet.

Väl mött på hemsidan!

En del information om Tentaculus kan du finna på www.tentaculus.com (under Allmänt om). Om du vill ha direktkontakt med mig kan du maila till orn@tentaculus.com

Med vänliga FKS- hälsningar från
Bertil Örn